

Thòk-chiá hōe

phoe

Thak “Sit-khi Bó-gí Sè-kài ê Tai-ôan Gín-á”

Gwó kak

Chit Phiⁿ Bûn ê Kám-chhiók

Tai-ôan chōe-chōe ê chiân-pòe kap siân-pái tī Tai-bûn ūn-tōng ê thui-sak kòe-thêng tiong, góa kan-taⁿ sī chit ê chi-chhi-chiá niâ. Tùi Tai-bûn ê thài-tō sī beh kóng m̄ kiâⁿ, beh khòaⁿ m̄ siá. Siau-kék ê thài-tō sūi tiòh *Tâi-ôan-jī* Siang-gòeh-khan ê chhut-pán, táuh-táuh-á teh kái-piàn. Chit-má chhōe-khang chhōe-phāng siūⁿ beh chòe chit ê Tai-bûn ê thê-giām-chiá án-ni chiah tiòh.

Chit phiⁿ bûn tī iù-jī kàu-iók ū tiám chhut kúi-nā ê tiōng-iàu ê chúi-chōaⁿ-thâu. Chiū sī sī-kan-kī, kàu-châi, khōan-kéng, chêng-chhek, pē-bú kap iù-kàu lāu-su. Chiah ê chúi-chōaⁿ-thâu, tãi seng iàu-kín..ê sī iù-jī siū-kà bó-gí ê sī-kan-kī.

Saⁿ-hòe āu kàu peh-hòe chêng ê gín-á-phí chiū ài chiâⁿ chū-jiân siū-kà bó-gí, in òh siáⁿ kì siáⁿ. Che chiū sī *thian-hū ká-soat*, ōaⁿ khah pèh-ōe lâi kóng chiū sī kiò *chiòng châi*.

Tai-gí kàu-châi sī ū khah khiàm-khoeh. Bûn-hòa sī pau-koat chōe-chōe ê chān-chhù, ū büt-chit, sîm-lêng, koan-liām, kè-tát-koan-----;iú-hêng..ê kap bû-heng..ê. Chiah tōa ê sū-kang ñg-bāng

tāi-ke chò-hóe lâi chhòng-chō, án-ni chhài-sek chiah ē tit chheⁿ-chhau, nāu-jiát chiâu-chng.

Kàu-iók khōan-khéng che ài pun saⁿ ê só-chai lâi hōe. 1. Chhù--nih. Sî-tōa-lāng m̄ thang ū Tai-ôan i-sek bô Tai-gí tì-sek, pìⁿ chòe A-kong A-má bōe giàn kóng Tai-gí, kan-á-sun m̄ chai òh Tai-gí ê kòai hiān-siōng. 2. Sió-hák, iù-tì-hng. Chiah ê só-chāi m̄ sī Eng-gí pan, chiáⁿ-im pan, beh bô chiū sī chāi-gē-pan. Chin bô lók-koan. M̄-kú tiâu-liú teh piàn, saⁿ nî chit lún, hó báí chiàu lún, chiáp pìⁿ tiòh ē chhut-thâu-thiⁿ. 3. Siā-hōe. Lán ē-sái siāu-kài lán ê lí-liām hō lán ê chhin-chiáⁿ pêng-iú, éng-hióng chit-ê sng chit-ê. Sè-chūn hō mā bē kham tit chiáp lóh; *chit kha jiah, chit kha pō.*

Tī chêng-chhek siōng, A-píⁿ..á tòng-sóan, kái-tiâu ōaⁿ-tāi ê tōa tãi-chì chiū ē hoat-seng, ūi sím-mih kú chêng-chhek bē tit kái! Ñg-bāng sin chêng-hú kã Tai-gí ê thui-hêng ná chhiūⁿ Pak-kiaⁿ-gí tī 50 nî-tāi án-ni chhòng. Bîn-chìn tóng sî-siōng hoah hui kóng, Tai-ôan sī lán ê bó-chhin, Tai-gí chiū sī bó-chhin ê ñng liáp lāu ni-pó. M̄ thang sóan-kí sī thêh lâi suh suh teh,

sóan soah chiū hiat toh-kak. Put hàu kiáⁿ--ah.

Tī lāu-su chit hong-bīn, in siōng siōng ēng Pak-kiaⁿ-gí teh kà Tâi-gí, chit ê giâm-tiōng sèng sī lán siōng kiaⁿ-hiâⁿ..ê.

Chhin-chhiūⁿ án-ni ê lē,

Lāu-su: 各位小朋友，老師現在教你們台語好不好？

Sió hák-seng: 好。

Lāu-su: 小朋友，老師問你們台語的 lâ-lí 是什麼動物呢？1. 穿山甲，2. 穿山乙，3. 穿山丙。小朋友，你們猜猜看是哪一種動物？

Sió hák-seng: 是1，穿山甲。

Lāu-su: 嗯！小朋友答對了！好聰明啊！那台語的 Chhùi pít-á 是什麼鳥類啊？1. 綠繡眼，2. 綠繡鼻，3. 綠繡口，小朋友是哪一種鳥類啊？

Sió hák-seng: 是1. 綠繡眼。

Tùi chit ê lē khòaⁿ--khí--lâi, lāu-su kap sió hák-seng ê èng-tap chí ū lâ-lí kap chhùi pít-á ñng sū sī Tâi-gí-im nā-tiāⁿ. Án-ni

chiū sī lán ê bó-gí kàu-hák? Bô chhò, kui-châng hó hó. Koh iù-jī ê pē-bú chhōe ū kúi kháu-chàu tùi Tâi-gí ū ì-sek koh ū jīn-bat..ê? Che chiáⁿ sī lán só tam-sim ê só-chai.

Téng iân..ê a-kong a-má in ê hòe-thâu tī 60 kàu 70 chit kha-táh-á..ê, in ê Tâi-gí sū-lūi òh-tit kap pó-chûn-lút iok-liòk sī 70 kàu 80 pha-siàn-tóh(%). Tâi-gí sū-lūi ê pó-chûn sūi nī-kí ê kàng-kê tòe teh hā-kàng. Chim-chiok thiaⁿ hiān-chhú-sī ê siàu-liân lāng teh tùi-tâm chiū ē tit ìn-chèng. Kui phāng lāng chò-hóe lóng kóng Pak-kiaⁿ gí, liām chit kóa-á Tâi-gí. Che mā lō-hiān chhut Tâi-gí ê bī-lâi.

Siat-sú téng-bīn ê ī-siōng koh kè-siòk sūn-hōan--lòh--khì, keng-kòe 20 tang āu lāu-tōa-lāng chiap-ín se-hong, chhun..ê koh ū jōa chhōe òe tit kóng chhut chiáⁿ-káng ê Tâi-gí? Che m̄ sī pi-koan, che sī sū-sit. Tâi-gí kiám tiòh òh? Góan m̄ng.

*****

Hōe-ôan Niùsù

Chit-pái pian-chíp bô siu tiòh sím-mih hōe-ôan Niùsù, beh án-chóaⁿ--leh?

Chí-hó ká ka-kī î-it chai-íáⁿ..ê kóng hō tãi-ke chai. Mā m̄ chai che kiám ū sng hōe-ôan Niùsù--bô, chiū sī: Pian-chíp kap Chóng-pian-chíp beh iok-tēng sio chio-chhōa. Haⁿ ~~~ Thiaⁿ bô? Chiū sī góan tī āu kò gòeh Christmas hit sī beh tēng-hun--lòh. Chhiáⁿ tãi-ke hō góan chiok-hok. To-siā.

